

Margo Togni

THE GOOD PLANT

Het duurzame kamerplanten-
en bloemenboek voor binnenshuis.

KNNV UITGEVERIJ

INHOUD

5 VOORWOORD

9 KAMERPLANTEN

11 De fijn(st)e feiten

Waar komen kamerplanten vandaan?
Klimaatimpact van kamerplanten
Gifvrij
Kies voor biologisch gekweekte planten
Keurmerken voor kamerplanten
Potplant of een vaasje snijbloemen?
Verpakkingen
Plantenpaspoort
Begin klein
Adopteer een plant
Plantige checklist
10 tips om duurzaam om te gaan met kamerplanten

23 Verzorging kamerplanten

Eerste hulp bij bladeren
Water geven
Zuinig met water
Waterdagboek
Voeding
Duurzame plantenpot
Potgrond of tuinaarde?
Seizoenen
Natuurlijke bestrijding

35 Stekken

Basis
Op water
In aarde
Vetplanten
Scheuren
Stekjesruil

39 Groen geluk

Sta even stil
Luchtzuiverende planten
Timelapse natekenen van je kamerplant
Vakantiegevoel
'Levende' kamerplanten
Bijzondere vormen
Lekker geurtje

48 Kamerplanten: van makkelijk tot moeilijk

50 In gesprek met: *Sprinklr*

57 SNIJBLOEMEN

59 De fijn(st)e feiten

Waar komen snijbloemen vandaan?
Vollegrond
Kasbloemen
Afrikaanse snijbloemen
Bolbloemen
Bestrijdingsmiddelen
Kies voor biologische bloemen
Keurmerken voor snijbloemen
Hollandse bloemenkalender
Bloemige checklist
10 tips om duurzaam om te gaan met snijbloemen

75 Verzorging snijbloemen

Schuin afsnijden
Bladeren eraf halen
Voeding
De juiste plek
Water
Duurzame vazen

78 Betekenis van bloemen

81 Deze bloemen gaan lang(er) mee

Nederlandse bodem
Sterke bloemen die óók goed te drogen zijn
Minder duurzaam, maar kunnen langer dan 3 weken meegaan
Alternatief
Herschik je boeket bloemen
Bijzondere momenten bewaren

87 Geluksbloemen

Geurende bloemen
Lekkere bloemen
Deel je bosje bloemen

91 Bloemen drogen

Bloemenpers
Kartonnen doos
In de lucht
Creatief met droogbloemen

96 In gesprek met: *bloomon*

103 AAN DE SLAG MET THE GOOD PLAN(T)

Mijn groene doelen
Handige lijstjes
Bewuste adressen
10 tips voor duurzame keuzes
Maak een zaadbom

112 In gesprek met: *Fairtrade*

118 Schrijf hier je eigen Goodplan(t)- ideeën op!

125 BLOEMEN- & PLANTENNAMEN

133 DANKWOORD

134 BRONNEN

DE FIJN(STE) FEITEN

Het is over het algemeen bekend dat planten helpen aan een gezondere leefomgeving, ze de lucht zuiveren en ons veel rust geven. Bijna iedereen heeft wel een groene kamerplant in huis staan. Maar hoe zorg je ervoor dat je kamerplanten op een bewuste manier kunt kopen en ervan kunt genieten zonder al te veel CO₂-uitstoot of het vrijkomen van pesticiden?

Waar komen kamerplanten vandaan?

De kamerplanten die wij kennen komen oorspronkelijk uit een land met een tropisch klimaat. Veel van deze kamerplanten overleven het dan ook niet als ze buiten komen te staan.

De kamerplanten die wij als consument kunnen aanschaffen komen voornamelijk uit de verwarmde kassen in Nederland. Vaak worden de stekjes ingevlogen vanuit het buitenland en in Nederland verder opgekweekt. Maar een plant kan ook vanaf het begin af aan in Nederland zijn opgekweekt.

Klimaatimpact van kamerplanten

De klimaatimpact verschilt per kamerplant. Een kleine orchidee uit een verwarmde Nederlandse kas heeft bijvoorbeeld een klimaatbelasting van 0,3 CO₂-eq en een grote ficus uit dezelfde kas 13,9 CO₂-eq.

Steeds meer kwekerijen zetten zich in om kamerplanten transparanter en duurzamer te kweken. Zo werd er in 2018 bij de teelt van

BETEKENIS CO₂-EQ:

CO₂-equivalent (CO₂-eq) is een meeteenheid die wordt gebruikt om het opwarmend vermogen (*global warming potential*) van broeikasgassen weer te geven.

Potplant of een vaasje snijbloemen?

Een vrolijke bos snijbloemen is geweldig om cadeau te doen maar gaat niet zo lang mee.

Een plant die lang meegaat, is voor het klimaat een betere keuze.

Een potroos uit een Nederlandse kas heeft een klimaatbelasting van 2,4 kg CO₂-eq/ per stuk. Dit is gelijk aan zestien kleine Afrikaanse roosjes. Een klein bosje rozen geven is dus opeens een stuk minder erg. Het nadeel is wel dat bloemen verwelken en een plant met de juiste verzorging veel langer blijft staan.

Koop bijvoorbeeld bloemen die lang meegaan, zoals te zien op pagina 81, en haal ze in het juiste seizoen. Zo kun je toch een mooie bos bloemen geven.

Bloeiende planten

Liever een plant met bloemen kopen? De bloeiende potplanten die relatief goed scoren voor het klimaat zijn hyacinten, tulpen, orchideeën, kleine potchrysanthen en de kalanchoë. Deze zijn ook terug te vinden in de Hollandse bloemenkalender op pagina 66.

Verpakkingen

Kamerplanten worden veelal verpakt en vervoerd in plastic trays. Uit onderzoek blijkt dat er in 2018 in Nederland zo'n 180 miljoen wegwerptrays geproduceerd werden. Dit staat gelijk aan 3000 volle vrachtwagentrailers, dat is bijna 23 miljoen kilo plastic!

In Nederland wordt een deel van deze trays verzameld en gerecycled, maar 90% van deze plastic trays wordt mee geëxporteerd naar het buitenland en raakt daarna zoek. Inmiddels hebben Flora Holland en VBN aangegeven dat zij op dit moment een plan uitwerken om, op korte termijn, het gebruik van meermalige trays te bevorderen en het hergebruik van materiaal van eenmalige trays te verhogen. Zo wordt er hopelijk in de toekomst steeds minder gebruik gemaakt van éénmalige trays of helemaal géén plastic verpakkingen!

Plastic of papier?

Papier is minder sterk dan plastic, en bovendien is de combinatie van papier en water niet optimaal bij het verpakken van bloemen en planten. Maar toch zijn er al talloze redenen om papier te gebruiken bij het verpakken van je bloemen en planten; (gerecycled) papier is veel milieuvriendelijker, papier

WE ALL
NEED
PLANTS

GROEN GELUK

Het is bewezen: groen om je heen verlaagt je stressniveau. Onderzoek toont aan dat je na twaalf minuten wandelen in de natuur al een beter humeur, meer focus, veerkracht en zelfvertrouwen krijgt. Onderzoekers hebben gekeken naar de relatie tussen groene kamers en het geluk van mensen. Wat bleek? Mensen die in een omgeving wonen waar veel groen aanwezig is, zoals een huis vol kamerplanten, scoorden hoger op mentaal welzijn. Meer redenen zijn er, naar mijn mening, niet nodig om je huis vol te zetten met kamerplanten!

Sta even stil

Het wordt om ons heen steeds drukker en daarom wordt de vraag naar rust en natuur steeds groter. Niet iedereen beschikt over een tuin, daarom halen we graag planten in huis om zo rust te creëren.

Sta bijvoorbeeld eens stil bij het geven van water aan de planten; hoe zien ze eruit, hoe groeien ze en hoe voel je je op dat moment? Neem even een pauze in het drukke ritme van de dag, door bijvoorbeeld met de kamerplanten bezig te zijn. Een paar minuten is al genoeg.

Plan wekelijks een groen zenmomentje in en je zult zien dat je er energie uithaalt of er nieuwe ideeën van krijgt.

Luchtzuiverende planten

Veel mensen zijn het grootste gedeelte van de dag binnen. Ook binnen kom je steeds meer schadelijke stoffen tegen. Deze stoffen zitten bijvoorbeeld in je vloerbedekking, meubels, schoonmaakmiddelen en je printer. Regelmatig het huis luchten helpt, maar wist je dat planten ook helpen om de lucht te zuiveren?

10 TIPS OM DUURZAAM OM TE GAAN MET KAMERPLANTEN

Met kleine veranderingen kun je toch een verantwoorde 'kamerplantenjungle' bouwen in je woonkamer. Met deze 10 tips kom je al een heel eind op weg. Schrijf ook je eigen duurzame kamerplantentips erbij.

1. Adopteer een plant van een plantensiel bij jou in de buurt.

4. Kijk eens op Marktplaats voor nieuwe planten!

Mijn tip: _____
_____

2. Ruil planten die je niet meer wilt hebben of die bijna doodgaan met iemand anders.

3. Weet wat je in huis haalt. Ga voor duurzaam gekweekte planten.

5. Begin met een kleine kamerplant.

6. Bespaar water. Zie pagina 24 voor tips.

8. Koop tweedehands plantenpotten.

9. Maak je eigen compost, zie pagina 105 voor een handig lijstje.

10. Gooi je dode plant weg bij het gft.

Mijn tip: _____
_____

Mijn tip: _____
_____

7. Verzorg je planten goed zodat ze langer meegaan.

STEKKEN

Creëer je eigen jungle door planten te stekken of geef een stekje van je favoriete plant weg! Stekken heeft een nog groter voordeel: je hoeft geen plant te kopen die al is opgekweekt, je doet het gewoon zelf! En dat is weer goed voor het milieu.

Basis

Er zijn twee basismanieren om een plant te stekken: op water of in aarde. Stek het liefst een plant die al gezond en sterk is, je zult zien dat stekjes van een sterke plant sneller zullen groeien. Voor een zo sterk mogelijk stekje kun je het beste een stengel of blad afsnijden van minimaal 15 centimeter lang. Geduld is ook belangrijk, het heeft tijd nodig voordat de plant wortels krijgt. Dit kan soms wel weken tot maanden duren...

Op water

Een makkelijke manier om een plant te stekken is op water. Op water kun je namelijk heel goed de wortels van je plant in de gaten houden en het ziet ook nog eens mooi uit, die wortels die langzaam het vaasje vullen.

Dit heb je nodig:

- glas met water
- plant die je wilt stekken
- scherpe schaar of mesje

Zo doe je dat:

Pak een schoon glas en vul het met water. Zet het stekje hierin en zorg ervoor dat het aan de bovenkant droog blijft en dat er geen bladeren in het water staan. Zet het stekje op een lichte plek zonder direct zonlicht en ververs het water wekelijks. Zitten er (lange) wortels aan? Dan mag je het verpotten in aarde.

Vollegrond

Bloemen van eigen bodem, die niet uit een verwarmde kas komen, zijn de beste keuze voor het klimaat. De narcis, hyacint, guldenroede, gladiool, dahlia, en zonnebloem worden in Nederland nauwelijks in de verwarmde kas geteeld.

Het aanbod van bloemen uit de vollegrond verschilt per seizoen, op pagina 66 vind je de Hollandse bloemenkalender die je precies laat zien wanneer deze bloemen beschikbaar zijn. Zomers zijn veel meer bloemen beschikbaar zoals de vrouwenmantel, akelei, duizendschoon, aster, korenbloem en dahlia.

Kasbloemen

Hoeveel energie er nodig is om bloemen te telen hangt af van het seizoen. Zomers stoot een verwarmde kas minder uit, maar in de winter is dit toch echt een ander verhaal. Dan is er meer energie nodig om de kas warm te houden.

De anjer, alstroemeria, freesia, bouvardia, gerbera, anthurium, lisiantus, grootbloemige roos, amaryllis, hortensia, chrysant en orchidee worden niet of nauwelijks op de vollegrond geteeld in Nederland. Deze bloemen, als ze uit Nederland komen, worden dus geteeld in een verwarmde kas.

Gelukkig is Nederland steeds meer bezig om de verwarmde kas duurzamer te maken en kunnen we hopelijk in de toekomst alle bloemen met een gerust hart kopen.

Klimaatbelasting van kasbloemen vergeleken met vlees

De klimaatbelasting van tien kleine kasbloemen en een bos van drie grote kasbloemen kan variëren:

- ✿ tien anjers: 1,3 kg CO₂-eq
- ✿ tien chrysanten: 5 kg CO₂-eq
- ✿ tien grote gerbera's: 7,7 kg CO₂-eq
- ✿ drie lelies: 3 kg CO₂-eq
- ✿ drie grootbloemige orchideeën: 9 kg CO₂-eq

Je kunt dit vergelijken met vlees. Een portie van 100 gram vlees kent een klimaatbelasting van 0,7 (kip/varken) tot 3,4 (rundersteak) kg CO₂-eq.

BETEKENIS CO₂-EQ:

co₂-equivalent (co₂-eq) is een meeteenheid die wordt gebruikt om het opwarmend vermogen (*global warming potential*) van broeikasgassen weer te geven.

FEITEN

10 ROZEN
> 4 KG
UITSTOOT CO₂

Rozen leggen gemiddeld 10.000 kilometer af om bij jou in de vaas te komen.

85%

van de hier verkochte bloemen komt uit Nederland.

1 bos bloemen is genoeg om vierentwintig dagen televisie te kijken.

GEMIDDELD STAAT
EEN BOS BLOEMEN
8 DAGEN.

Een bos bloemen uit de verwarmde kas heeft dus een hogere klimaatbelasting dan een portie vlees. Voor bloemen uit de vollegrond of onverwarmde kas geldt dit niet. Hierin varieert de klimaatbelasting per bosje van 0,2 kg CO₂-eq voor 10 chrysanten tot 0,9 kg CO₂-eq voor 3 zonnebloemen.

Deze vergelijking is niet helemaal eerlijk. Eet je vaak vlees? Dan creëer je een veel grotere klimaatbelasting dan wanneer je vegetarisch bent. Bloemen koop je doorgaans niet elke dag, gemiddeld is het een bos per week.

Om de week een bos tulpen kopen (in het juiste seizoen) staat gelijk aan om de week een varkenslapje met vier personen opeten.

Afrikaanse snijbloemen

Veel van de bloemen worden uit Afrika ingevlogen, vooral kleine roosjes worden geïmporteerd. En gek genoeg is die klimaatimpact minder groot dan die van een grote bos rozen uit de Nederlandse kassen. Maar dat betekent niet dat het niet heel wat met zich meebrengt.

Het invliegen van rozen uit Kenia heeft een klimaatbelasting van 7,3 kg CO₂-eq/kg. Het invliegen van fruit heeft een klimaatbelasting van 8 kg CO₂-eq/kg. Dit is dus bijna gelijk aan elkaar. Voor een kleine roos van 19 gram per steel komt dat neer op 0,15 kg CO₂-eq/steel.

Hollandse bloemenkalender

Een bosje bloemen uit de Nederlandse vollegrond is de beste keuze voor het klimaat. De CO₂-uitstoot van bloemen schiet vooral omhoog door verwarming en belichting in de kas of door het invliegen van de bloemen. De Hollandse bloemenkalender hiernaast laat per maand zien welke bloemen klimaatvriendelijk(er) zijn, van Nederlandse snijbloemen tot uit Afrika ingevlogen rozen.*

Een bos met een groen bloemetje is de beste keuze voor het klimaat en rood een afrader.

*Bij de vergelijking is uitgegaan van een boeket snijbloemen van tien kleine bloemen (zoals tulp of roosje) of drie grote bloemen (zoals gladiool of zonnebloem). De klimaat-score kijkt naar hoeveel CO₂ door de bloemen in de lucht komt. De impact van bestrijdingsmiddelen en watergebruik weegt nog niet mee in deze vergelijking omdat hier nog onvoldoende informatie over bekend is. Bron: Milieu centraal.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Amaryllis 												
Anjer 												
Anthurium 												
Bouvardia 												
Chry sant 												
Freesia 												
Gerbera 												
Gladiool 												
Grote roos 												
Guldenroede 												
Hortensia 												
Incalelie 												
Kleine roos 												
Lelie 												
Lisianthus 												
Narcis 												
Orchidee 												
Tulp 												
Zonnebloem 												

Boeketgrootte: 3 of 10 stuks

 < 1 kilo CO₂-uitstoot

 1-4 kilo CO₂-uitstoot

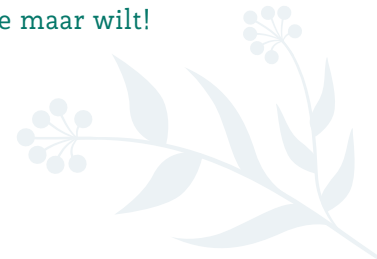
 > 4 kilo CO₂-uitstoot

 Wel verkrijgbaar, geen milieu-cijfers

 Niet verkrijgbaar

BLOEMEN DROGEN

Het is altijd zonde: bloemen weggooien. Een mooie manier om zo lang mogelijk van je bloemen te genieten is door de bloemen te drogen. Bijna alle bloemen kun je drogen, de makkelijkste daarvan hebben een houtachtige of sterke steel. Ben je de bloemen zat? Geef ze dan cadeau aan iemand of verf de bloemen in de kleur die je maar wilt!

Denk, voordat je bloemen gaat drogen, na over het gewenste eindresultaat. Wil je een bloem inlijsten? Dan kun je de bloemen het beste tussen een bloemenpers stoppen. Wil je de bloemen liever intact houden? Dan kun je de bloemen het beste ophangen of neerleggen in een kartonnen doos.

Bloemenpers

Wil je graag je bloemen inlijsten of een herbarium maken? Dan is een bloemenpers de beste methode. Deze methode is ook heel goed geschikt voor bladeren of om kleine plantjes met bijvoorbeeld de wortel erbij te drogen. Heb je geen bloemenpers? Geef niet! Een stapel dikke boeken werkt ook erg goed.

Dit heb je nodig:

- bloemenpers of stapel dikke boeken
- keukenpapier
- bloem, plantje, blad, of iets anders dat je graag wilt drogen

Zo doe je dat:

Maak de bloemenpers open en leg twee vellen keukenpapier over elkaar heen op een gedeelte van de pers. Leg de bloemen in het midden en leg daar weer twee vellen overheen. Sluit voorzichtig de bloemenpers en leg hem weg op een droge plek. Vervang in de eerste week elke dag het keukenpapier,

10 TIPS VOOR DUURZAMERE KEUZES

Kleine veranderingen aanbrengen in je dagelijks leven kan al een enorme impact geven! Hier vind je 10 'simpele' tips om nog duurzamer te leven. Schrijf ook je eigen duurzame tips erbij.

1. Koop minder (nieuwe) kleding en gooi minder weg.

Mijn tip: _____
_____

2. Stap over op groene energie.

Mijn tip: _____
_____

3. Ga wat vaker wandelen in plaats van met de auto, ook goed voor de mentale gezondheid!

4. Vang het water op waarmee je je groente en fruit wast en geef dit water aan je planten.

5. Pak minder vaak het vliegtuig.

Mijn tip: _____
_____

8. Zaai (wilde) bloemen voor bijen en vlinders. Je kunt ook een zaadbom maken, zie pagina 110.

10. Vervang je dagelijkse plastic door duurzame alternatieven zoals bamboe rietjes, linnen tasjes en bamboe tandenborstels.

6. Ruim elke dag een beetje vuil op dat je tegenkomt op straat.

7. Pak eens wat vaker de fiets.

Mijn tip: _____
_____

9. Afval scheiden: papier, gft, plastic en glas apart.

IN GESPREK MET: FAIRTRADE

Fairtrade helpt boeren en arbeiders in ontwikkelingslanden een betere plek te verwerven in de handelsketen zodat ze kunnen leven van hun werk en kunnen investeren in een duurzame toekomst.

Bert Jongert:

‘Door iedereen bewust te maken van de producten die we aanschaffen, zoals de rozen van bloemenplantages uit Afrika en Latijns-Amerika, kunnen we de wereld eerlijk maken, met gelijke kansen voor iedereen.’

Foto: Tsvangiraya Mukwazki

Eigenlijk staan we er niet zo bij stil, want het is bijna vanzelfsprekend dat er altijd rozen te verkrijgen zijn. Maar er zouden geen rozen zijn zonder doornen... Ongeveer 75% van de arbeidskrachten op bloemenplantages wordt aangenomen op tijdelijke basis, met negatieve gevolgen voor hun rechten. ‘De arbeiders krijgen lage lonen, hebben geen verzekering, geen vakantie, geen zwangerschapsverlof, en zo is er nog veel meer aan de hand. Dit kon natuurlijk zo niet langer

Foto: Remo Naegeli

doorgaan en vanwege deze sociale en duurzaamheidsproblemen is Fairtrade actief geworden in de bloemensector.’

Steeds meer snijbloemen worden gekweekt in ontwikkelingslanden zoals Ethiopië, Kenia, Tanzania, Zimbabwe en Ecuador. Het tropische klimaat is ideaal voor het kweken van rozen en de groeiende bloemenindustrie biedt in die landen de economie nieuwe kansen; veel mannen en vrouwen hebben de mogelijkheid gekregen om betaald werk te vinden.

Jongert: ‘Bij bloemenplantages spelen voornamelijk de werknemers een belangrijke rol, in deze sector gelden dan ook unieke standaar-

den die verschillen ten opzichte van andere Fairtradeproducten. Onderdelen van deze productstandaarden zijn: waardige lonen betalen, het recht om zich aan te sluiten bij een vakbond garanderen, standaarden naleven op het vlak van veiligheid en gezondheid, en toereikende huisvesting en andere relevante sociale voorzieningen bieden. De door Fairtrade gecertificeerde kwekerijen moeten ook voor elke verkochte bloem een

Fairtrade Nederland
(Max Havelaar)

fairtradenederland
fairtradenl
info@fairtradenederland.nl

premie van 10% voorzien, waarmee de werknemers kunnen investeren in gezondheidszorg, onderwijs en andere gemeenschapsprojecten. Wat de Fairtrade-bloemensector uniek maakt is dat een minimaal-loonniveau-voorwaarde is opgenomen. Het loonniveau in deze sector wordt hierdoor opgetrokken van de extreme armoedegrens van de Wereldbank naar \$ 1,90 per dag. Nederland omarmt deze voorwaarde, wat een geweldig voorbeeld is naar de rest van de wereld.'

Ondanks dat de bloemen van ver komen en met het vliegtuig worden overgevoerd naar Nederland, is er minder CO₂-uitstoot omdat er geen verwarmde kassen nodig zijn

Foto: Christoph Köstlin

om de rozen op te kweken. Maar dat betekent niet dat het geheel duurzaam is. Het vele watergebruik is nadelig voor de bestrijding van extreme droogte en de hoeveelheid bestrijdingsmiddelen die (nog) worden gebruikt zijn slecht voor de gezondheid van de arbeiders. Jongert: 'De bestrijdingsmiddelen voor de bloemen zijn giftig voor de arbeiders, daarom zijn er op de Fairtrade gecertificeerde

Foto: Sean Garrison

Het aanbod van Fairtrade-bloemen wordt steeds veelzijdiger. Zo zijn er rozen, trosanjers en kerststerren met het Fairtrade-keurmerk te koop. Daarnaast komen er steeds meer Fairtrade fillers, groenopvulling voor de boeketten, op de markt. Maar, als bloemist kom ik de bloemen toch amper tegen, hoe komt dat?

bloemenplantages strenge regels met betrekking tot bestrijdingsmiddelen. Nu, jaren later, komen erachter dat dit ook veel beter is voor de natuur. Ook zijn we bezig om de plantages steeds duurzamer te maken zodat het niet alleen voor de arbeiders, maar ook qua onder andere biodiversiteit en watergebruik steeds beter wordt.'

Jongert legt uit: 'De Fairtrade-rozen zijn voornamelijk te koop in de supermarkt omdat zij rechtstreeks van de plantage inkopen. Er zijn nog maar een handvol veilingen in Nederland (bijvoorbeeld Plantion in Ede) die deze bloemen aanbieden, waardoor niet elke bloemist in Nederland ze gemakkelijk kan inkopen. Gelukkig komt hier verandering in! In 2019 zijn er inmiddels ruim 6,8 miljoen Fairtrade-stelen verkocht en wij streven ernaar dat het er elk jaar meer worden. Op termijn zal het mooi zijn als alle rozen uit ontwikkelingslanden gecertificeerd zijn met het Fairtrade-label. Ons uiteindelijke doel is dat certificering niet meer nodig is omdat overal ter wereld alle rozen op een eerlijke manier gekweekt worden.'

'Het geven en ontvangen van rozen geeft natuurlijk een heel positief gevoel. Laten we het nog positiever maken door eerlijke rozen te geven met het Fairtrade-keurmerk. Voel je fijn bij de bloemen die je aan een ander cadeau geeft!'

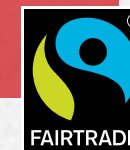
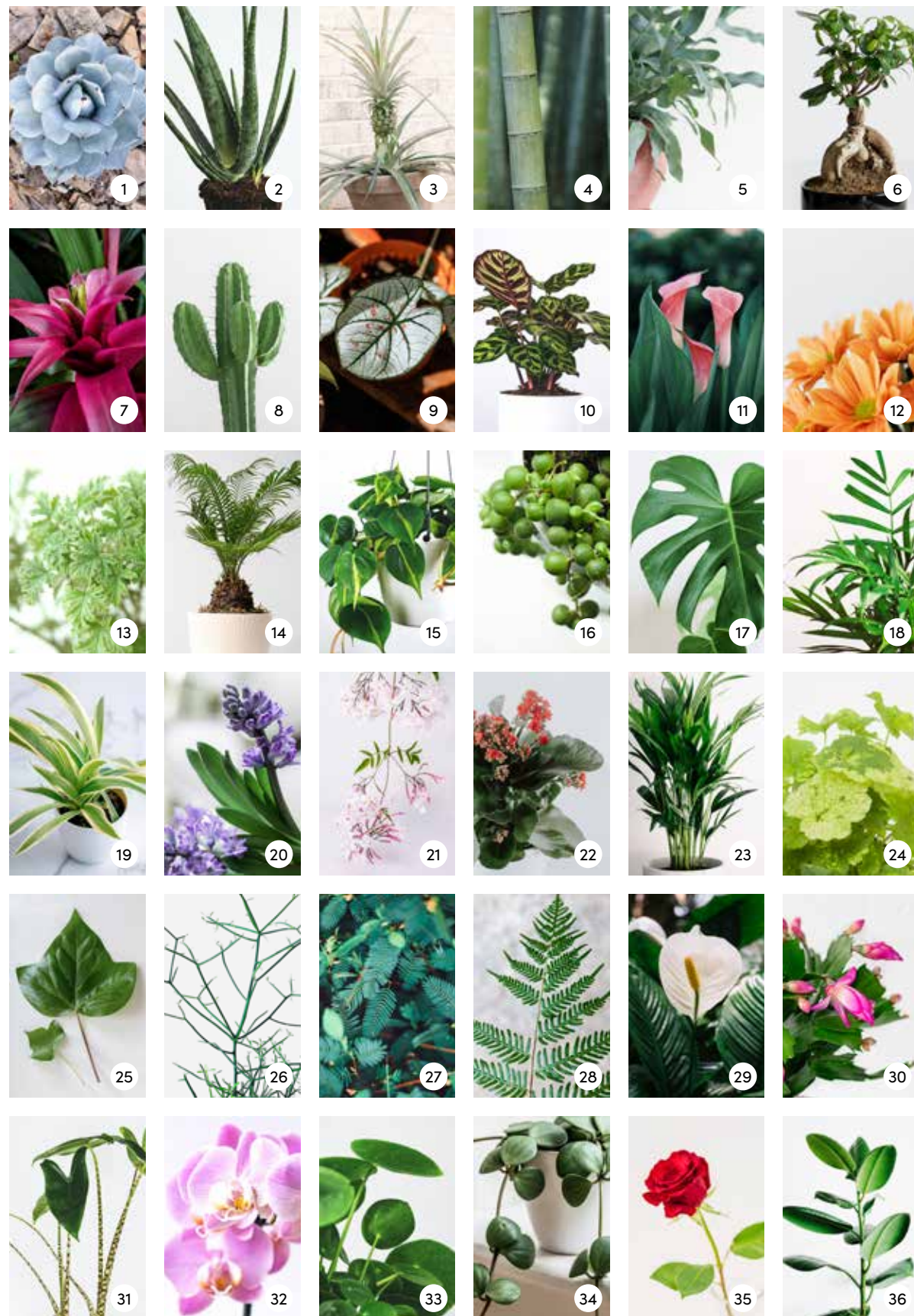

Foto: Fairtrade Media

BLOEMEN- & PLANTENNAMEN

KAMERPLANTEN

Nederlands – wetenschappelijk

1. agave – *Agave americana* 25
2. aloë – *Aloe vera* 25, 41
3. ananasplant – *Bromelia corona* 49
4. bamboe – *Bambusa* 30, 109
5. blauwvaren – *Phlebodium aureum* 12, 13, 45
6. bonsai – *Bonsai* 42, 44
7. bromelia – *Bromeliaceae* 25
8. cactus – *Cactaceae* 32, 36, 48
9. caladium – *Caladium* 45
10. calathea – *Calathea* 44, 49
11. calla/aronskelk – *Zantedeschia* 13
12. chrysan – *Chrysanthemum* 14
13. citroengeranium – *Pelargonium 'citrosium'* 45, 46
14. cycaspalm – *Cycas revoluta* 25
15. drakenklimop – *Epipremnum aureum* 37
16. erwtenplantje – *Senecio rowleyanus* 25
17. gatenplant – *Monstera deliciosa* 37, 48
18. goudpalm – *Dypsis lutescens* 26
19. graslelie – *Chlorophytum comosum* 37
20. hyacint – *Hyacinthus orientalis* 14
21. jasmijn – *Jasminum* 45
22. kalanchoë – *Kalanchoe* 14, 25
23. kentiapalm – *Howea forsteriana* 42
24. kindje-op-moeders-schoot – *Tolmiea menziesii* 37
25. klimop – *Hedera helix* 42
26. koraalplant – *Jatropha multifida* 37
27. kruidje-roer-mij-niet – *Mimosa pudica* 44
28. krulvaren – *Nephrolepis exaltata* 49
29. lepelplant – *Spathiphyllum* 42, 49
30. lidcactus – *Schlumbergera* 25
31. olifantsoor – *Alocasia wentii* 42
32. orchidee – *Phalaenopsis* 11, 14
33. pannenkoekenplant – *Pilea peperomioides* 37, 48
34. peperomia – *Peperomia* 37, 48
35. roos – *Rosa* 5, 14
36. rubberplant – *Ficus elastica* 11, 17, 49